

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

3.Bf.380/2022/16.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. május 18. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t:

A testi sértés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. november 10. napján kelt 28.B.322/2021/60. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az ítélet bevezető részében a 2022. április 22. napjaként feltüntetett határnapot 2022. április 14. napjára helyesbíti.

A másodfokú eljárásban felmerült 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék 2022. november 10. napján kihirdetett 28.B.322/2021/60. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntetében, és ezért egy év börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette, és a vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Megállapította, hogy a vádlott – a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén – a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra, továbbá rendelkezett a lefoglalt bűnjelről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a büntetés súlyosításáért, míg a vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

[3] A Fővárosi Főügyészség Bf.1295/2021/23. számon benyújtott írásbeli fellebbezés indokolásában kifejtette azon álláspontját, hogy a kiszabott büntetés mértéke enyhe, az nem igazodik a vádlott személyében és cselekményében rejlő társadalomra veszélyességhez és a bűnösség fokához. Az enyhítő körülmények ugyan nyomatékosabbak, azonban súlyosító körülmény a cselekmény garázda jellege, valamint az a körülmény, hogy a vádlott cselekményét idős – 83 éves – sértett sérelmére, továbbá több tanítványa jelenlétében követte el, valamint az ilyen jellegű cselekmények köztudomású elszaporodottsága. A törvényszék nem vette figyelembe azt a jogalkotói szándékot, hogy az enyhítő szakasz csak kivételes esetben alkalmazható, az előzetes mentesítésre pedig csak akkor van mód, ha arra a vádlott érdemes. Jelen esetben a bűncselekmény jellege nem teszi lehetővé, hogy ezeket a rendelkezéseket alkalmazza a bíróság, ezért a büntetési tételkeret alsó határát elérő, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és ehhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás kiszabását tartotta szükségesnek.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.545/2022/19. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Átiratában rögzítette, hogy a másodfokú felülbírálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le az eljárást. A vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét nem ismerte el, a bírósági szakaszban folytatott bizonyítási eljárás során mindvégig kitartott amellett, hogy bántalmazta ugyan a sértettet, de jogos védelmi helyzetre hivatkozott annak ellenére, hogy a nyomozás során beismerte és megbánta tettét, és nem említette, hogy a sértett meg akarta volna őt ütni. A megváltozott, következetesnek nem mondható védekezését az elsőfokú bíróság elvetette, mert az ellentmondott a cselekményről készült kamerafelvételnek. A történeti tényállás alapját a vádlott nyomozati vallomása és a tárgyaláson megtekintett felvételen láthatók képezték, amelyhez tanúvallomások és az igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításai társultak. Ezek alapján a törvényszék olyan tényállást állapított meg, amely megfelelt a vádbeli tényeknek, azaz a sértett sérülését a vádlott okozta, aki nem volt jogos védelmi helyzetben. A tényállás megalapozott és az indokolási kötelezettségének is eleget tett az elsőfokú bíróság. A vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, cselekményének minősítése törvényes. A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék hiánytalanul számba vette, azonban a büntetési tételkeret alsó határát el nem érő szabadságvesztés tartama a végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése és még az előzetes mentesítésben is részesítés már olyan jelentős kedvezések a vádlott számára az ügyészség álláspontja szerint, amelyek teljesen súlytalanná teszik a büntetést, kiüresítik a büntetés célját. A büntetésben nem nyer kifejezést a generális prevenció, azaz az az üzenet a társadalom számára, hogy a hasonló cselekmények elkövetésétől bárki tartózkodjon. Az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe azokat a lényeges súlyosító körülményeket, amelyeket az ügyészi fellebbezés tartalmaz. Az enyhítő körülmények sem számban, sem nyomatékban nem haladják meg a súlyosítókat, ezért a vádlott rendezett életvitele nem lehet indoka annak, hogy az ügyészi indítvány szerinti végrehajtandó szabadságvesztés ne lenne alkalmazható vele szemben. A cselekmény tárgyi súlya és a helyesen értékelt bűnösségi körülmények indokolják a vádlott büntetésének súlyosítását. Egyebekben az ítélet járulékos rendelkezéseit, valamint a bizonyítási indítványok elutasításának indokait is törvényesnek tartotta az ügyészség. Erre figyelemmel az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a büntetés lényeges súlyosítását – a szabadságvesztés tartamának felemelését, közügyektől eltiltás kiszabását, a végrehajtás felfüggesztésének mellőzését – egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[5] A védő fellebbezése írásbeli indokolásában a felmentésért bejelentett fellebbezést fenntartotta.

Indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogkörében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapítson meg, és a vádlottat a Btk. 22. § (1) bekezdésére figyelemmel mentse fel az ellene emelt vád alól. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan, ezért – bizonyítási indítványt bejelentve – az ügy tárgyalásra utalását indítványozta. Bizonyítási indítványában a jelen eljárással párhuzamosan folyó polgári perben, valamint a magánvádas eljárásban született tárgyalási jegyzőkönyvek és egyéb okirati bizonyítékok tárgyalás anyagává tételét, továbbá video szakértő bevonását indítványozta.

A védő vélekedése szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás iratellenessége a videofelvétellel kapcsolatos megállapítások tekintetében állapítható meg, amelynek a jogos védelmi helyzet meghatározása szempontjából van jelentősége. E körben a védő részletesen rögzítette kihallgató személy rendőr-főörzsőrmester 2022. július 8. napján kelt jelentését, amelyben a „kamerafelvétel nevű felvétel alapján készült megállapításait elemezte. A védő meggyőződése szerint az elemzés – amely azt tartalmazza, hogy „10:48:31-kor ér közvetlen elé a görkorsolyázó férfi az idősebb férfihoz, aki elkezd hátra lendíteni a jobb karját, kezét ökölben tartva. Erre a korcsolyázó férfi egy alkalommal – feltehetően ökölrel – jobb kézzel, egyenes ütéssel arcon üti” – egy tipikus jogos védelmi helyzetet vázol fel szemben azzal a megállapítással, amit az elsőfokú bíróság tett a 2022. április 14. napján tartott tárgyaláson a 28. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldal 5. bekezdésében. A jegyzőkönyv azt tartalmazza, hogy „A sértett gesztikulációja közben hátra lendítette a kezét, de abból nem állapítható meg a jelentéssel szemben, hogy egy ütés kézmozdulata lenne.” A védő a jogos védelmi helyzet megállapítása mellett az ítéleti tényállás kiegészítésére és helyesbítésére is javaslatot tett. Hangsúlyozta, hogy az eset jogi megítélése szempontjából a sértett magatartásának és a vádlottal való találkozás pillanatában tett kézmozdulatának van kiemelt jelentősége. Álláspontja szerint a rendőri jelentésben foglaltakkal egyezően a sértett kézmozdulatát ütéssel előkészítő mozdulatként kell értékelni, ebben az esetben pedig a vádlott a megtámadott személy, aki jogos védelmi helyzetben cselekedett. Ennek megállapításához szükséges a felvétel feljavítása, erre tekintettel szakértő bevonása. A védő fellebbezése mellékleteként megküldte a sértett és a vádlott között folyamatban lévő polgári peres eljárásban keletkezett iratokat is, amelyek közül a Fővárosi Törvényszék a ügyszám. számú jegyzőkönyvben foglalkozik a videofelvétel elemzésével. A jegyzőkönyvben tett megállapítások a védelem szerint szintén egy tipikus ütés mozdulat előkészítését írják le a sértett részéről. A védő által szintén csatolt, a sértett ellen folyamatban lévő magánvádas eljárásban meghozott elsőfokú ítélet [26] pontja rögzíti a kamerafelvétellel kapcsolatos megállapítást. Az ítélet ugyan nem foglalkozik a jelen ügy vádlottjának cselekményével, azonban megállapítja, hogy a sértett tetteleg bántalmazta a vádlott felügyeletére bízott tanúzt és más személyekkel szemben is bántalmazóan lépett fel.

[6] A védő ezen felül vitatta, hogy a sértett sérülései életveszélyes sérülések lennének. Vélekedése szerint a tudományos állásponttól eltérően ténylegesen sértettl sértettnél nem jelentkező életveszély, továbbá kifogásolta azt is, hogy a sértett további sérüléseket is a vádlott terhére akart értékelteni.

[7] Jogi érvelésében a védő kifejtette, hogy a sértett garázda magatartásával – mellyel a vádlott felügyeletére bízott személyeket támadta táskáját fegyverként használva, üvöltözve – a jogtalanság talajára tévedt. A jogos védelem jelenleg szabályozott koncepciója szerint, aki a jogtalanság talajára téved, viselnie kell annak következményeit. A védelem azonban nem ezt a sértetti magatartást tekintette a vádlott jogos védelmi helyzetben való cselekvése alapjául, hanem azt, amikor a vádlott visszament a sértetthez, akkor a sértett vele artikulálatlanul üvöltve ütést előkészítő mozdulatot tett. A vádlott a vele szemben is megnyilvánuló korábbi sértetti magatartás és verbális reakció okán joggal tarthatott egy felé is irányuló újabb támadástól, melyet az ütésre hátrahúzott ökölben tartott kéz is megerősített. Ekkor – megelőzve a sértett előkészített de be nem fejezett ütését – a testi közelség miatt nem ököllel, hanem könyökkel megütötte a sértettet, amitől mind a két személy egyensúlyát veszítette és a földre esett, a vádlott pedig félig ráesett a sértetre. A jogos védelmi helyzetet tehát a vádlott saját testi épségének védelme alapozza meg, amely miatt a vádlott felmentésének van helye.

[8] A védő másodlagos indítványa a sértetti közrehatás, a további időmúlás és a kedvező személyi körülmények további enyhítő körülményként értékelése mellett a büntetés további enyhítésére irányult.

[9] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Be. 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el, melyen az ügyész bejelentésének megfelelően nem vett részt.

[10] A nyilvános ülésen a vádlott személyi körülményeiről nyilatkozott. A védő fellebbezését az írásban indokoltak szerint fenntartotta. A sértett jogi képviselője felszólalásában az ügyészi súlyosításra irányuló fellebbezést megalapozottnak tartotta. Kifejtette, hogy a sértett senkit nem ütött meg, erre utaló szándéka sem volt. A sértett emlékezete a cselekmény kapcsán hiányos, lényegében semmire nem emlékszik. A jogi képviselő kiemelte, hogy az elsőfokú ítéletben megállapítottakkal szemben a bántalmazás a sértettnél az életveszélyes sérülésen kívül súlyos egészségromást is okozott. sértettl sértett szépíró, meseíró volt, aki jó fizikummal rendelkezett, azonban az egészségi állapota a bántalmazás után rohamosan romlott, jelenleg csak bottal tud járni. A vádlott cselekményét tipikus bosszúként jellemezte, továbbá álláspontja szerint a sértett életkorát a vádlottnak is érzékelnie kellett volna, kifogásolta, hogy a bántalmazást követően a sértettet magára hagyta. A kiszabott büntetést eltúlzottnan enyhének vélte. A védő viszonzválaszában hangsúlyozta, hogy a sértett ült, mikor a vádlott a helyszínt elhagyta, továbbá a kórházi orvosok a sértett állapotát nem találták életveszélyesnek, ellátása beavatkozást nem igényelt, ezáltal az életveszélyes állapot nem igazolt. A vádlott az utolsó szó jogán nem kívánt nyilatkozni.

[11] A bejelentett fellebbezések az alábbi eredményre vezettek.

[12] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdés alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. A felülbírálat – a felmentésre irányuló fellebbezésekre tekintettel – teljeskörű, a Be. 590. § (2) bekezdés alapján kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésre, az indokolás helyességére és arra is, hogy az elsőfokú eljárásban sérelem nélkül érvényesültek-e az eljárási szabályok. Ennek eredményeként az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási

eljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le, nem sérültek a bizonyítás törvényességével kapcsolatos előírások, a vádlott, a tanúk és a meghallgatott szakértők figyelmeztetése törvényes volt, az arra adott válaszok a jegyzőkönyvekben rögzítésre kerültek. A törvényszék az eljárási szabályok szerint ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából releváns adatokat tartalmaztak. Erre figyelemmel az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nem volt, ilyenre a felek sem hivatkoztak.

[13] Terhelt1 vádlott a nyilvános ülésen személyi körülményeiről nyilatkozott, így a másodfokú bíróság a vádlott személyi körülményeire vonatkozó adatokat pontosítja a nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a következők szerint:

[14] – a sport egyesület vezető edzője, korábban válogatott gyorskorcsolyázó volt,

[15] – a Testnevelési Egyetemen testnevelő-edző és atlétikai szakedző diplomát szerzett, jelenleg mesterképzésben vesz részt,

[16] – állandó havi jövedelme 70.000 forint, amelyet havonként más-más bevételek kiegészítenek, amelynek összege azonban bizonytalan, ezekkel együtt átlagosan – a fix jövedelemmel együtt – kb. havonta 260.000 forint jövedelemmel rendelkezik,

[17] – önkéntes munkában állami gondozottak képzését végzi,

[18] – a sport szövetség elnökségi tag.

[19] A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében valamennyi, az ügy helyes ténybeli és jogi megítéléséhez elengedhetetlen bizonyítékot beszerzett, és a tárgyalás anyagává tette mindazokat a bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése körében releváns adatokat tartalmaztak. A megállapított tényállás mentes a Be. 592. § (2) bekezdésben felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, ezért a Be. 593. § (3) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen számba vette a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azokat az iratoknak megfelelően ismertette. A vádlottnak az eljárás egyes szakaszaiban tett vallomásait, továbbá sértett1 sértett, tanú1, tanú2, tanú3 tanúk tárgyaláson és nyomozás során tett vallomásait egyenként, és összefüggéseikben, a cég1.-től beszerzett kamerafelvétel megtekintése során tett megállapítások tükrében is értékelte.

[21] Terhelt1 vádlott a nyomozás során első gyanúsított kihallgatásakor – 2020. július 13. napján – a cselekmény elkövetését elismerte. Részletesen feltárta a történeteket, beszámolt az ütés előtti eseményekről is, miszerint a sértett széttárt karokkal állt a görkorcsolyázó csoport elé. A vádlott haladt elől, és amikor a sértett mellett elkorcsolyázott, a sértett bal vállal meglökte őt. A lökés nem volt erőteljes, ezért nem is foglalkozott vele, de

amint eltávolodott és hátranézett, azt látta, hogy a férfi a mögötte közlekedő tanítványait is többnyire a kezében lévő táskájával próbálta megütni. Amikor ezt a vádlott meglátta, visszafordult, hogy a férfit megállítsa a cselekedetében. Miközben közeledett a férfihoz, a sértett felé fordult és folyamatosan angol nyelven szitkozódott. Amikor a sértetthez ért, jobb kezével, emlékezete szerint az alkarjával meglökte őt, megütötte a fejét, minek hatására férfi a földre esett. Azt, hogy a férfival mi történt, miután a földre esett, nem tudta, mivel anélkül, hogy megnézte volna, tanítványaival elhagyta a helyszínt. A sérülését azért nem vizsgálta meg, mert a hölgy – a sértett lánya – dühösen közeledett feléjük, támadó magatartást tanúsított ő is. Azt is elmondta a kihallgatása alkalmával, hogy a történeteket már az eset után egy perccel megbánta, és már akkor tudta, hogy nem kellett volna így cselekednie.

[22] A vádlott későbbi kihallgatása alkalmával – 2021. május 19. napján – tett nyomozati vallomásaiban e vallomását egyetlen mozzanat kivételével – miszerint a sértettet nem megütötte, hanem egyetlen mozdulattal meglökte – fenntartotta.

[23] Az előkészítő ülésen (27. számú jegyzőkönyv), majd az ugyanezen a napon – 2022. április 14. napján – megtartott tárgyaláson (28. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) azt hangsúlyozta, hogy nem állt szándékában a sértettnek, akinek idős életkorát nem észlelte, sérülést okozni. Legelső nyomozati vallomásával kapcsolatosan azzal védekezett, hogy azt nem védő jelenlétében tette. A vádlott az előkészítő ülésen és a tárgyaláson is már arra hivatkozott, hogy jogos védelmi helyzetben cselekedett, amikor a sértetthez visszament, mivel látta, hogy a gyerekek veszélynek voltak kitéve, maga is tarthatott attól, hogy vele szemben is támadólag lép fel a sértett, emellett hátrafelé lendítette a kezét, amit ütés előkészítéseként érzékelt.

[24] A védelem ezen utolsó momentum, a vádlott visszafordulását követően a sértettel való találkozás előtti pillanat tisztázása érdekében indítványozta a videó szakértő bevonását, miután álláspontja szerint az eljárás során lefoglalt kamerafelvétel alapján a sértett kézmozdulatát másként értékelte a bíróság, és másként a nyomozati szakban a felvételt megtekintő és a látottakat jelentésében rögzítő rendőr – a védelem ez utóbbi jelentésben foglaltakkal értett egyet.

[25] A kamerafelvétel – a cég1.-től lefoglalt eredeti és az elsőfokú eljárás során a 2022. június 28. napján tartott tárgyaláson is megtekintett lassított felvétel (helyesen 33. számú jegyzőkönyv 2. oldal – az ítélet 5. oldal 8. bekezdésében tévesen 22. sorszámú jegyzőkönyv van feltüntetve) – megtekintése után a másodfokú eljárásban az volt megállapítható, hogy a védői bizonyítási indítványban foglaltak szükségtelenek, a történések a felvétel alapján további bizonyítás felvétele nélkül is aggálytalanul megállapíthatók. A Be. 167.§ (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben is szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg, ennek során az eljárásban résztvevő egyes személyek bizonyítás eredményével kapcsolatos álláspontja, véleménye nem köti. A Be. 7.§ (5) bekezdésében írtak szerint abban a kérdésben pedig, hogy a terhelt követett-e el bűncselekményt, a büntetőbíróságot nem köti a polgári, közigazgatási, szabálysértési, fegyelmi vagy más eljárásban hozott határozat, illetve az abban megállapított tényállás sem.

[26] A felvételen látottak mindenben egyeztek a vádlott nyomozati szakban tett első vallomásában elmondottakkal. A vádlott az ütés pillanatában tett sértetti kézmozdulatról a nyomozati szakban nem tett említést, csak a tárgyaláson tett nyilatkozata szerint érzékelte azt ütésre lendített karként. A kamerafelvételen látottakról 2020. július 8. napján készült rendőri jelentés a kézmozdulat kapcsán azt rögzítette, hogy az idősebb férfi – mikor a görkorcsolyázó férfi közvetlen elé ér – „elkezdi hátra lendíteni a jobb karját kezét ökölben tartva”. Az elsőfokú bíróság a felvétel megtekintésekor azt rögzítette, hogy „A sértett a gesztikulációja közben hátra lendítette a kezét, de abból nem állapítható meg a jelentéssel szemben, hogy egy ütés kézmozdulata lenne.” „A jelentéssel ellentétben nem lehet megállapítani azt sem, hogy a sértett keze ökölben van-e”. „A sértett nem azért lendíti hátra a kezét, hogy üssön, hanem miközben magyaráz, arra, a görkorcsolyázók érkezési iránya felé mutat, a keze lefelé, a föld irányába mutat, a háta mögött van, amely inkább azt jelzi, hogy merről jöttek a görkorcsolyázók, de semmiképpen nem ütésre készülő mozdulat lenne” (28. számú jegyzőkönyv 6. oldal 5-7. bekezdés).

[27] Az utolsó mozdulat értékelésétől eltekintve a rendőri jelentésben foglaltak – a felvétel tárgyaláson való megtekintése közben rögzített védői és jogi képviselői észrevételeket is figyelembe véve – megegyeztek a bíróság által is rögzített tényekkel, továbbá a vádlott első kihallgatása alkalmával tett vallomásával is – mely kapcsán ugyan a vádlott arra hivatkozott, hogy azt nem védő jelenlétében tette, azonban azt következő kihallgatásakor védő jelenlétében egy mozzanat kivételével fenntartotta, így aggálytalanul volt bizonyítékként értékelhető. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a rendőri jelentés sem rögzíti azt, hogy a sértett ütésre lendítette volna a kezét, csak azt tartalmazza, hogy elkezdte hátra lendíteni a jobb karját kezét ökölben tartva. Azt azonban a vádlott sem vitatta, hogy ő volt az, aki a sértett melletti elhaladását követően – a tanítványait ért sértetti támadást észlelve – visszafordult, majd miközben a sértetthez ért, az összes görkorcsolyázó elhaladt a sértett mellett (előkészítő ülésen tett vallomása, 27. számú jegyzőkönyv 3. oldal, 28. számú jegyzőkönyv 3. oldal), tehát mire a sértetthez ért, addigra már egy tanítványa sem volt a közelben, így abban a pillanatban – bár a sértett korábbi magatartását, amit a görkorcsolyázók felé kifejtett, támadónak kell tekinteni – sértettl már senki felé nem intézett támadást, illetve azzal közvetlenül fenyegető helyzet sem állt már fenn. Amikor a vádlott a sértett felé görkorcsolyázott, majd a közvetlen közelébe ért, már a sértett vélhette azt, hogy védekezésre szorul. Tükrözi ezt a megállapítást a vádlott 2022. április 14-i tárgyaláson tett előadása is, melyben beismerte, hogy az ő hibája volt, hogy visszafordult, rosszul mérte fel, nem mérlegelte jól a helyzetet (28. jegyzőkönyv 4. oldal). A megtekintett kamerafelvétel pedig semmilyen módon nem támasztotta alá azt a vádlotti érvelést, hogy a sértett éppen ütésre lendítette volna a háta mögött lévő kezét, ezáltal ő maga lett volna fenyegetett helyzetben. Azt pedig, hogy a sértett gesztikulációját maga sem értékelte támadás megkezdéseként, jól mutatja, hogy cselekménye okaként erre a nyomozás során, az eseményekhez közeli időpontban tett vallomásában maga sem hivatkozott. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan nem állapította meg tényállásában azt, hogy a vádlott jogos védelmi helyzetben cselekedett volna.

[28] A kamerafelvételt alapul véve az elsőfokú bíróság részletesen megindokolva, alappal vetette el a vádlott tárgyaláson előterjesztett védekezését, továbbá helytállóan nem értékelte a sértett tárgyaláson tett vallomását, miután a történetekre nem emlékezett, csak a felvételen látottakról tudott érdemben beszámolni. Itt szükséges azonban utalni arra, hogy ez esetben – miután az adott vallomással kapcsolatban törvényességi kifogás nem támasztható – nem a bizonyíték kizárására, hanem elvetésére indokolt utalni. Ugyancsak megfelelő indokát

adta annak is a törvényszék, hogy tanú1, tanú2 és tanú3 tanúk által tett vallomásokat miért csak abban a részében fogadta el, amelyeket a kamerafelvételen látottak alátámasztottak, érvelésével a másodfokú bíróság is egyetértett.

[29] A sértett sérülései kapcsán az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény, továbbá a sértett személyes vizsgálatával készített kiegészítő szakvélemény és a szakértők tárgyaláson tett nyilatkozata alapján helytállóan rögzítette a tényállásban, hogy a sérülések közvetett életveszélyes sérülésnek minősülnek. Nem foghatott helyt a védő azon hivatkozása, hogy miután az orvosi dokumentáció azt tartalmazza, hogy életveszélyes állapot nem állt fenn, erre figyelemmel nem mondható ki, hogy a vádlott magatartása következtében elszenvedett sérülések életveszélyesek lettek volna. Az a körülmény ugyanis, hogy ténylegesen a sértett esetében nem volt szükség életmentő beavatkozásra, nem kérdőjelezi meg a szakértők által előterjesztett szakvéleményben foglaltak helyességét. Ugyancsak nem foghatott helyt továbbá a sértetti jogi képviselő azon hivatkozása sem, hogy a sértett a cselekménnyel kapcsolatban szervi károsodást, maradandó fogyatékoságot, vagy súlyos egészségromlást szenvedett volna, ezt a szakértők a benyújtott teljes orvosi dokumentáció, valamint a sértett személyes vizsgálata alapján teljességgel kizárták, mint ahogyan kizárták azt is, hogy a sértett a vádlotti cselekmény következtében szenvedte volna el azt az ujjtörést, amelyet a későbbi, a gödöllői kórház1 – helyesen – 2020. július 28-án (és nem július 20. napján készült, mint ahogyan azt az elsőfokú ítélet 7. oldal 9. bekezdése tartalmazza) – kelt lelete tartalmaz.

[30] Mindezek alapján tehát az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a történésekre, tényállása megalapozott. Erre figyelemmel az ítéltábla mint szükségtelent utasította el a védelem bizonyítási indítványát.

[31] Összességében rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen számba vette a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Nyomon követhető és ellenőrizhető módon megindokolta, hogy a megállapított tényeket mi alapján találta bizonyítottnak, az indokolás a perrendi szabályoknak megfelelő. Mérlegelő tevékenysége nem állt ellentétben a logika szabályaival, teljeskörű volt, ténybeli következtetései okszerűek. A bizonyítékok mérlegelése nemcsak formailag volt szabályos, hanem annak helyességével szemben tartalmilag sem támasztható alapos kétség. Mindebből az is következik, hogy a felülmérlegelési tilalom értelmében, megalapozott elsőfokú tényállás és az indokolási kötelezettség teljesítése esetén nincs lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére.

[32] Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállás alapján okszerűen vont következtetést Terhelt1 vádlott bűnösségére, a cselekmény jogi minősítése is helyes, az elsőfokú bíróság jogi érvelése a bírói gyakorlatot tükrözi.

[33] Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróságnak a jogos védelem kérdésében kifejtett álláspontját is. A jogos védelem kérdéseiről szóló 4/2013. Büntető jogegységi határozat alapján helyesen határozta meg a jogtalan támadás, és az erre választ adó védekezés – a jogos védelem – lényegét. Helyes érveléssel fejtette ki, hogy amikor a vádlott visszament a sértetthez, akkor már nem volt olyan személy a sértett közelében, aki felé a sértett támadást intézhetett volna, vagyis akinek a védelmében a vádlottnak fel kellett volna lépnie. A vádlott előadása szerint is kétséget kizáróan volt az rögzíthető, hogy ő indult meg a sértett felé, visszafelé vezető útját akkor sem változtatta meg, amikor észlelte, hogy nincs már egy

tanítványa sem a sértett közelében, így célja már nem lehetett az, hogy a sértettet további támadó fellépésében megakadályozza. A vádlott szempontjából vizsgálva a történeteket, jogos védelmi helyzet ebben a pillanatban már nem állt fenn, az utolsó görkorcsolyázó elhaladásával az megszűnt. A vádlott ekkor még dönthetett volna akként, hogy a tanítványai után megy, ezzel szemben tovább haladt a sértett felé, annak közvetlen közelébe ért. Maga is beszámolt róla, hogy a sértett testközelébe ért, a sértettet ért ütés kapcsán tett nyilatkozatai szerint őt legalább alkarjával meglökte, aminek következtében a sértett – és ő maga is – elesett. A kamerafelvétel alapján jól láthatóan a sértett a hozzá közeledő vádlott felé mozdult, felé nézett, a vádlottnak magyarázott, közben kezeivel gesztikulált, a táskáját jobb kezéből a bal kezébe tette, támadó jellegű mozdulatot azonban nem tett. A felvétel alapján az is megállapítható volt, hogy a vádlott sértett felé intézett ütese szándékos volt, és az elsőfokú bíróság a sértetti karmozdulatot helyesen értékelve állapította meg azt, hogy az ütés előtt a sértett nem ütésre lendítette a kezét, azaz a vádlottal szemben nem intézett támadást, és támadással közvetlenül fenyegető helyzet sem alakult ki a vádlott felé. A vádlott nyomozás során tett vallomásai alapján a sértetti magatartást maga sem értékelte ekként. A vádlott elmondása szerint amikor a sértetthez visszafelé haladt, a sértett ordított és szitkozódott, azonban a Btk. 22. § (1) bekezdése szerinti jogos védelem a verbális cselekményekkel szemben nem vehető igénybe (4/2013. BJE 1. pont), továbbá a jogegységi határozat azt is kifejtette, hogy az megtorlásként nem alkalmazható, illetve a kölcsönös kihívás elfogadása – mert végső soron a két ember közötti konfliktus utcai verekedéssé fajulhatott volna – mindkét fél számára a jogtalanság állapotát eredményezte volna. Erre figyelemmel a Btk. 22. § (1) bekezdésében foglalt büntetendőséget kizáró okra alapozott felmentésre irányuló védelmi fellebbezés nem vezethetett eredményre.

[34] A Btk. 80. § (1) bekezdés értelmében a büntetést céljának szem előtt tartásával a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy az igazodjék a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez. A bíróság feladata az ítélezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is.

[35] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A bűncselekmény elkövetőivel szemben kiszabott büntetés nem csupán magára az elkövetőre bír hatással, hanem a társadalom többi tagjára nézve is. A büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia.

[36] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásakor értékelhető körülményeket hiánytalanul feltárta, azokat kellő nyomatékkaal értékelte. Az enyhítő körülmények közül kiemelést érdemel a vádlott büntetlen előélete, kifogástalan életvitele, a jelentős sértetti közrehatás és a sértett megbocsátása is. Ezen nyomatékos enyhítő körülmények mellett súlyuknak megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság a teljeskörűen feltárt súlyosító körülményeket is.

[37] A büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú BK vélemény is rögzíti, hogy a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési

keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő – összefoglalóan a büntetést befolyásoló – körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket tehát nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál. Az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlya, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyessége, az enyhítő és súlyosító körülmények együttes értékelése mellett kell megválasztani a vádlottal szemben az adott ügyben a büntetési célok elérését biztosító joghátrányt. A vádlott terhén megállapított bűncselekmény a büntetési tételkeret alapján a jelentős társadalomra veszélyességű bűncselekmények közé tartozik (absztrakt társadalomra veszélyesség). Nem hagyható figyelmen kívül azonban, hogy a jelen ügyben a vádlott cselekményét a sértettnek a görkorscsoyázókkal szembeni támadó magatartása miatti indulat váltotta ki, a sértettre mért egyetlen ütés eredményezte a sértett életveszélyes sérülését, amely azonban fennmaradó egészségkárosodással, konkrét életmentő orvosi beavatkozást igénylő következményekkel nem járt (konkrét tárgyi súly). A másodfokú bíróság álláspontja szerint az egy magatartással megvalósított cselekmény konkrét tárgyi súlya az adott minősítésen belül kisebb súlyúnak tekinthető. A vádlott már hivatkozott kifogástalan életmódjára, társadalmi szerepvállalására, sporttevékenysége miatti elismertségére figyelemmel személyében rejlő társadalomra veszélyesség csekély súlyú. A bűncselekmény konkrét tárgyi súlya, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség, az enyhítő és súlyosító körülmények együttes értékelése alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a vádlottal szemben a büntetési célok szabadságvesztés büntetés kiszabásával érhetők el, azonban a büntetés tartamának meghatározásakor azt is helyesen ismerte fel, hogy az egymozzanatos cselekményt, a sértett felróható magatartása miatt kialakult indulat hatása alatt elkövető vádlottal szemben a büntető törvényben rögzített büntetési tételkeret minimumában meghatározott büntetés is eltúlzott. Ennek megfelelően helytállóan a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásával kiszabható törvényi minimumban határozta meg a vádlottal szemben a szabadságvesztés büntetés tartamát. Egyetértett az ítéltábla azzal is, hogy Terhelt1 vádlott esetében a büntetési célok a szabadságvesztés büntetés végrehajtása nélkül is elérhetők.

[38] A Btk. 85. § (1) bekezdése alapján a szabadságvesztés végrehajtásnak felfüggesztése nem kerül ellentétbe az általános megelőzés követelményével, de fokozottan érvényesül a speciális prevenció. Terhelt1 vádlottnak a jelen eljárás tárgyát képező cselekmény elkövetése utáni – és az azt megelőző időszakra is jellemző – rendezett személyi körülményei, életvitele arra engednek következtetni, hogy továbbra is törvénytisztelő életmódot kíván folytatni.

[39] A Bkv. 55. számú kollégiumi vélemény szerint a próbaidő tartamának meghatározásánál, ha az elkövető személyi körülményei kedvezőek, előtérbe kerülnek a bűncselekmény elkövetésének körülményei: a bűncselekmény jellege, a bűnösség foka, a bűncselekmény indítéka, az elkövetőnek a bűncselekmény elkövetése után tanúsított magatartása, továbbá a sértetti közrehatás, amely jelen esetben jelentős volt. Mindezeket a körülményeket értékelve határozta meg megfelelő mértékben az elsőfokú bíróság a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdés alapján a próbaidő tartamát is.

[40] A Btk. 102. § (1) bekezdés értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság ítéletében előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes.

[41] A büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli előzetes mentesítés kivételes, mérlegelésen alapuló, rendkívüli jellegű intézkedés. A felfüggesztés feltételeinek fennállása nem jelenti automatikusan az érdemesség meglétét is. Az ítélkezési gyakorlat szerint az érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni [BJD 9986.], de jelentősége van a terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyának és a cselekmény jellegének is [BH1983.221.]. A bíróság által a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények az érdemességet megalapozhatják [BJD 8779.], de egyben ki is zárhatják. A már értékelt körülményeknek az érdemesség vizsgálata során történő ismételt figyelembevétele tehát a kétszeres értékelés tilalmát nem sérti. Az eljárás adatai, különösen a vádlott személyében rejlő okok alapján az ítélőtábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan részesítette előzetes mentesítésben a vádlottat. Mindezek alapján az ügyészségnek a büntetés súlyosítására, a végrehajtás felfüggesztésének és a vádlott előzetes mentesítésben részesítésének mellőzésére irányuló fellebbezése – csakúgy, mint a védőnek a büntetés további enyhítésére irányuló másodlagos indítványa – nem volt eredményes.

[42] Az ítélőtábla felhívja Terhelt1 vádlott figyelmét, hogy a Btk. 87. § b) pont értelmében a felfüggesztett büntetést végre kell hajtani, ha az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.

[43] A törvényszék a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatáról és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról – a végrehajtás elrendelése esetére – törvényesen rendelkezett, és az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező további kérdésekben, így az eljárás során lefoglalt bűnjellel kapcsolatos rendelkezés, a bűnügyi költség megfizetésére kötelezés tárgyában is törvényes döntést hozott. A védőnek a szakértői vélemény kapcsán kifejtett költségre vonatkozó érvelésével a másodfokú bíróság nem értett egyet, miután a sértett elszenvedett sérülései kapcsán is szükséges volt a szakértői vélemény kiegészítése, a sértett utóbb hivatkozott sérüléseiről pedig a szakértők a tárgyaláson nyilatkoztak, ami a szakértői díj összegére nem járt érdemi kihatással.

[44] Az ítélet bevezető részében az elsőfokú bíróság helytelenül tüntette fel a 2022. áprilisi tárgyalási határnap pontos időpontját, melyet az ítélőtábla helyesbített.

[45] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés – miután a tolmács jelenlétének biztosítása a nem magyar anyanyelvű sértett esetleges megjelenésére tekintettel a nyilvános ülésen szükséges volt – a Be. 613. § (1) bekezdésén alapul.

[46] Fenti indokokra figyelemmel az ítélőtábla - a Be. 599. § (1) bekezdés szerint nyilvános ülésen eljárva - az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

[47] A Fővárosi Ítéltábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2023. május 18. napján.

dr. Szalai Géza s.k.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

dr. Bíró Emese s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2022. november 10. napján kihirdetett 28.B.322/2021/60. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.380/2022/16. számú végzése folytán 2023. május 18. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. május 18.

dr. Szalai Géza s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül: